

ήταν σε βουνό. Είχε ελιές, πεύκα, σκίνους, κυπαρίσσια. Αλλά τέτοιου είδους δέντρα δεν είχε ιδεί ποτέ. Μετά από 5 ώρες το καράβι έδεσε στο λιμάνι του Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας. Ο ήλιος είχε γύρει για καλά στην δύση. Από αριστερά έβλεπες την παραλία του Κόπα Καμπάνα με μια αμμουδιά πολλών χιλιομέτρων όπου χιλιάδες κόσμος μαζευόταν να κολυμπήσει στα νερά του Ατλαντικού ή να παίξει με τη άμμο. Απέναντί ακριβώς από το λιμάνι πάνω από τους ουρανοξύστες στην κορυφή του βουνού φαίνεται το άγαλμα του εσταυρωμένου και καθώς πέφτει η νύχτα και ο σταυρός είναι φωτισμένος φαίνεται σαν να είναι κρεμασμένος από τον ουρανό. Το 1959 που έφτασε εκεί ο Πέτρος η Βραζιλία είχε έκταση 3,288.000 τετραγωνικά μίλια και πληθυσμό 63,101,000. Συνορεύει προς βορρά με την Βενεζουέλα, δυτικά με την Κολομβία, το Εκουαντόρ, το Περού και νότια με Βολιβία και Παραγουάη. Την διασχίζει ο Αμαζόνιος ένα από τα μεγαλύτερα ποταμιά του κόσμου. Τότε δεν γνώριζαν πολλά για τον Αμαζόνιο. Ζούσαν εκεί διάφορες φυλές ιθαγενών τρώγοντας φίδια, ψάρια και καρπούς. Μόλις το καράβι έδεσε στο λιμάνι αποφάσισαν να βγουν έξω για λίγο, άλλωστε και το καράβι δεν θα έμενε στο λιμάνι για πολύ καιρό.

Εκεί λοιπόν, μέσα σε ένα μπαράκι που πήγαν να πιούν ένα ποτό ήταν και η πρώτη του απογοήτευση. Κάθισαν δίπλα στο μπαρ και παραγγείλαν τα ποτά. Θα μιλούσαν ελληνικά υψώνοντας την φωνή τους. Μια παρέα που καθόταν λίγο πιο πέρα τους άκουσε και διακριτικά τους πλησίασε. Πατριώτες είσατε τους ρώτησαν; Συστήθηκαν. Ήταν 3 νέοι από ένα νομό της Πελοποννήσου. Τώρα ερχόσαστε; Τους ρώτησαν, τι ήρθατε να κάνετε σε αυτή την χώρα; Δεν βλέπετε τα χάλια τους; Αυτοί οι ίδιοι πεινάνε. Που να περισσέψει και για μετανάστες. Εμείς ήμαστε δύο χρόνια τώρα σε αυτή τη χώρα και ούτε το εισιτήριο μας δεν μπορούμε να μαζέψουμε λόγω του συναλλάγματος. Εδώ το νόμισμα λέγεται κρουζέρο και δεν έχει καμία αξία στο εξωτερικό. Δηλαδή τα μεροκάματα είναι 50 κρουζέρος την ώρα και το δολάριο Αμερικής στοιχίζει 200 κρουζέρο. Δηλαδή δουλεύουμε 4 ώρες για ένα δολάριο Αμερικής.

Για αυτό και εμείς ερχόμαστε εδώ κάθε βράδυ μετά την δουλειά μήπως βρούμε να μπαρκάρουμε σε κανένα καράβι και να κατεβούμε λαθραίοι στην Αμερική. Ο Δημήτρης έμεινε άφωνος. Δεν του είχε μιλήσει κανένας για το συνάλλαγμα. Δεν ήρθε σε αυτή την χώρα για τουρίστας αλλά και ούτε να περάσει εδώ όλη του την ζωή. Ήρθε να δουλέψει και με την οικονομία του να μαζέψει μερικά χρήματα, να επιστρέψει στην πατρίδα που τόσο αγαπούσε.

Και να που τώρα μέσα σε αυτό το

μικρό μπαρ την πρώτη ημέρα που πάτησε σε αυτή την χώρα είδε τα τόσα όνειρα που είχε κάνει να γκρεμίζονται. Αλλά γιατί άραγε δεν του είχε μιλήσει κανένας στην Ελλάδα πριν φύγουν για το συνάλλαγμα της Βραζιλίας. Δεν βρέθηκε εδώ ξαφνικά. Έξι μήνες τους προετοίμαζαν στη Σεβαστοπούλειο Σχολή στην Αθήνα. Τρεις καθηγητές τους δίδασκαν και τους προετοίμαζαν για την ζωή στην Βραζιλία. Ο διευθυντής τους μάθαινε αγωγή πολίτου, ο καθηγητής μαθηματικών Αθανασόπουλος και η καθηγήτρια σινιόρα Ντόνα Αλεξάνδρα που τους δίδασκε την πορτογαλική γλώσσα. Εκτός από τα γραφεία της Δ.Ε.Μ.Ε. (δημόσια υπηρεσία μεταναστεύσεως εξ Ελλάδος) που έφτιαξε όλα τα πιστοποιητικά δε ανέφεραν ποτέ το θέμα της πληρωμής και του συναλλάγματος. Μήπως άραγε φοβόταν μήπως οι μετανάστες αλλάξουν γνώμη; Μήπως το ελληνικό κράτος ήθελε τότε να φύγουν όσοι πιο πολλοί νέοι ήταν δυνατό; Αλλά γιατί όμως; Τι θα ωφελούσε σε ένα κράτος να σπρώχνει όσο πιο πολύ γινόταν νέους και νέες να αφήνουν τα χωριά τους και να ξενιτεύονται για ένα μεροκάματο. Γυρίσαν πίσω στο καράβι με κρύα καρδιά. Ρώτησε τον συνοδό τους αν αυτό που έμαθε είναι αλήθεια. Ναι, του είπε. Δυστυχώς το νόμισμα της Βραζιλίας δεν έχει καμία αξία στο εξωτερικό.

Δεν έπρεπε να απελπιστεί από την πρώτη μέρα και εκείνο το τελευταίο βράδυ στο καράβι αποφάσισε να το διασκεδάσει. Χόρευε με την ψυχή του στο αποχαιρετιστήριο πάρτι του καπετάνιου και το πρωί σηκώθηκε πιο ευδιάθετος. Άλλωστε και το Φρειδερίκος εκείνη την στιγμή έδενε στο λιμάνι του Σάντος.

ΣΤΟ ΣΑΝΤΟΣ

Το Σάντος είναι ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια του κόσμου. Μεγάλα υπερωκεάνια ήταν δεμένα στην αποβάθρα και μεγάλοι γερανοί φόρτωναν και ξεφόρτωναν εμπορεύματα. Το Σάντος εκείνη την εποχή ήταν πολύ γνωστό και στους φίλους του ποδοσφαίρου. Σε αυτή την ομάδα έπαιζε τότε ο καλύτερος ποδοσφαιριστής, ο Πελέ. Εκεί τέλειωσε το ταξίδι. Αποχαιρέτησαν το Φρειδερίκος και κατεβήκαν την σκάλα. Ένα ξεθωριασμένο λεωφορείο χωρίς πόρτες και παράθυρα θα του μετέφερε στο ξενοδοχείο που θα πενούσαν το βράδυ και το άλλο πρωί θα έφευγαν για το Σαν Πάολο.

Μετά από μια μικρή διαδρομή σταμάτησε μπρο-

στά από ένα παλιό κτίριο οι τοίχοι ήταν παλιοί, βρώμικοι, στη πόρτα κρεμόταν μια σπασμένη ταμπέλα που έγραφε με ξεθωριασμένα γράμματα «Ξενοδοχείο». Μέσα στους βρόμικους διάδρομους κυκλοφορούσαν διάφορες φυλές από όλο το κόσμο. Μαύροι, άσπροι, μελαχρinoί, κίτρινοι. Βολεύτηκαν στα δωμάτια από τέσσερα άτομα σε κάθε δωμάτιο. Όλη την νύχτα δεν κοιμήθηκαν καθόλου από τον φόβο. Ο διάδρομος ήταν γεμάτος από μαύρους. Τελικά συμφώνησαν να κοιμούνται οι τρεις και να φυλάει σκοπός ο τέταρτος με αλλαγή κάθε δύο ώρες (δεν είχε τίποτε με τους μαύρους ο Πέτρος αλλά εκείνον τον καιρό ήταν η πρώτη φορά που τους έβλεπε). Το άλλο πρωί το ίδιο λεωφορείο τους μετέφερε στο σταθμό του τραίνου. Δεν περίμεναν για πολύ ώσπου έφτασε το τρένο. Είχε μόνο δυο βαγόνια. Μόλις πλησίασε ο σταθμός γέμισε από μαύρο καπνό όλους του επιβάτες και έκανε τους άσπρους να μη ξεχωρίζουν από τους μαύρους. Μπήκαν μέσα και το τρένο βγάζοντας δυο δυνατές σφυριξίες και πιο πολύ καπνό ξεκίνησε. Για δυο περίπου ώρες έτρεχε μέσα σε καταπράσινα λιβάδια. Βόδια ολόπαχα, πρόβατα, άλογα έβοσκαν στην χλόη. Πιο πέρα φυτείες από καφέ, μπανάνες, ανανάδες και διάφορα τροπικά φρούτα. Ο Πέτρος έμεινε έκπληκτος βλέποντας τόσο μεγάλες εκτάσεις γης καλλιεργημένες με τόσα αγαθά. Τι ειρωνεία όμως, μετά έμαθε ότι ούτε και η περιουσία ανήκε στους ντόπιους. Τα χιλιάδες αυτά στρέμματα γης ήταν ιδιοκτησία των Πορτογάλων που ήταν οι πρώτοι άποικοι αυτής της χώρας. Οι ντόπιοι δουλεύαν σαν σκλάβοι για ένα κομμάτι ψωμί. Τέλος μετά από 2 περίπου ώρες διαδρομή το τρένο σταμάτησε στους πρόποδες ενός βουνού. Κοίταξαν έξω να δουν τι συμβαίνει και μπροστά τους φάνηκε ότι η γραμμή του τραίνου

ανέβαινε ίσια απάνω στην πλαγιά του βουνού. Ένα χοντρό συρματόσκοινο ήταν τοποθετημένο στην μέση. Ο μηχανικός κατέβηκε και έδεσε με το συρματόσκοινο το τρένο που σε λίγο άρχισε να ανεβαίνει σιγά σιγά το βουνό με το βίντσι να τραβά το τρένο. Αυτό κράτησε για αρκετή ώρα ώσπου το τρένο έφτασε στην κορυφή. Εκεί έλυσαν το σκοινί και το τρένο συνέχισε και πάλι περνώντας από τις φυτείες και τους φοίνικες.

ΑΦΙΞΗ ΣΤΟ ΣΑΟ ΠΑΟΛΟ

Ο ήλιος είχε γύρει προς την δύση όταν έφτασαν στην πόλη του Σαν Πάολο. Οι τεράστιες πολυκατοικίες με τα γυάλινα παράθυρα καθώς τις κτυπούσαν οι τελευταίες ακτίνες σου τύφλωναν τα μάτια και σε έκαναν να στρίψεις αλλού το κεφάλι. Ένα λεωφορείο τους μετέφερε από το σταθμό στο κέντρο υποδοχής. Ήταν ένα μεγάλο κτίριο τριγυρισμένο από μια μεγάλη αυλή μαντρωμένη με ψηλό τοίχο με αγκαθωτό σύρμα στη κορυφή. Μια μεγάλη πόρτα άνοιξε και το λεωφορείο μπήκε μέσα και σταμάτησε στη πόρτα του κτιρίου. Κατέβηκαν και μπήκαν μέσα σε μια μεγάλη αίθουσα με κρεβάτια, πολλά κρεβάτια. Εκατοντάδες άνθρωποι ήταν μέσα. Άλλοι ξαπλωμένοι, άλλοι όρθιοι συζητούσαν. Ο υπεύθυνος της αποστολής έδειξε ένα κρεβάτι στον Πέτρο και του είπε να βάλει τα πράγματα του κάτω από αυτό. Επίσης του έδωσε ένα χαρτάκι με τον αριθμό του κρεβατιού για να το βρει όταν θα γυρίσει.

Μετά από λίγο του φώναξαν στην τραπεζαρία. Εκεί έφαγε το πρώτο βραζιλιάνικο φαγητό που έμελλε να γίνει το πιο τακτικό φαγητό του στη Βραζιλία. Το φαγητό αυτό ήταν η εθνική τροφή τους και ήταν ρύζι με φασόλια κόκκινα βραστά με κρέας από πάνω λιωμένο ή κιμά με σάλτσα. Το λένε αλμόσο και το σερβίρουν όλα τα εστιατόρια και ειδικά στις καντίνες των εργοστασίων. Κοιμήθηκε νωρίς εκείνο το πρώτο βράδυ στο Σαν Πάολο άλλωστε ήταν και πτώμα από την κούραση. Στα διπλανά κρεβάτια κοιμόταν άνθρωποι από όλον τον κόσμο. Άσπροι, μαύροι, κίτρινοι από πολλά μέρη του κόσμου αλλά όλοι με τον ίδιο σκοπό της ζωής τους για ένα μεροκάματο που θα τους βοηθήσει να ζήσουν μια πιο άνετη ζωή. Θα γινόταν αυτό άραγε;

